

Izhaia dvakrat na teden.
Velja za celo leto \$3.00
Published semy weekly.
Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

ŠTEV. (No.) 12.

CHICAGO, ILL., PETEK, 11. FEBRUARJA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

NAJNOVEJŠE VESTI.

NASELJEVANJE V ZDRUŽENE DRŽAVE.

Senat je zavrgel predlog, po katerem bi bilo vsako naseljevanje pre-povedano za eno leto.

Washington, 9. februar. — Predlog hi-še, naj se vsako naseljevanje popol-noma prekine za dobo enega leta, je danes senat zavrgel in sicer s petimi glasovi proti štirim. Jutri bo gla-soval o novem predlogu, po katerem naj bi se naseljeništvo omejilo za gotovo število odstotkov.

NAPETOST MED ANGLIJO IN AMERIKO.

Razmerje med Anglijo in Ameriko postaja vsak dan bolj hladno ali boljše rečeno sovražno.

Vzrok napetosti leži v posojilih, ki jih je dala Amerika Britaniji in drugim zaveznikom, in pa vsled po-ložaja na Irskem. Angleški zaklad-ničar je sam priznal pred nekaj dne-vi, da je angleška vlada predlagala ameriški vlasti, da se vojni dolgovi med zavezniki medsebojno brišejo, toda vlada v Washingtonu je zavrgla predlog. Gibanje v ameriškem senatu pa kaže, da bo morala Anglija ne samo plačati posojeno glavnico štiri miljarde dolarjev, temveč tudi vse zapadle in bodoče obresti, čeprav je menda Wilson obljudil Angliji, da bodo obresti odpušcene najmanj za dve leti.

PRESIDENT DELI MILOSTI.

New York, 10. februar. — Wilson je skrajšal kazen ruskim anarhistom Jak. Abrams, Samuelu Lipnam, Hy-manu Lachowsky in Mollicu Steimer, ki so bili obsojeni na 20 let prisilne delavnice, na poltretje leto je-če, pod pogojem, da jih bodo takoj, ko prestanejo kazen, poslali nazaj v Rusijo. Vsi širje so odkrito pri-znali, da so anarhisti. Poldruge le-to kazni so že prestali in bodo mora-li še dve leti sedeti pod ključem.

ZIV ZGOREL.

Trgovec s posestvi Andrew Que-roli, stanujoč v Chicago, Ill., 519 Brightwood Ave., je umrl včeraj po-poldne strašne smrti. Zgorel je pri-zivem telesu. Takoj zjutraj ko je vstal, si je po svoji navadi prižigal cigareto. Prepah je potegnil plamen na njegovo spodnjo obleko in v trenutku je izgledal kakor goreča baklja. Soproga, ki je prihitela na njegovo klicanje, mu ni mogla prav ni pomagati ravno tako tudi ne nje-gov brat, ki je lastnik dotične hiše. Prepeljali so ga v Union Hospital, kjer je ob treh popoldne umrl.

JAPONCI BODO NAPADLI RUSIJO.

Japonci so ojačili svoje čete na si-birskem ozemljtu v bližini morja, kar je vzbudilo med Rusi sumnjo, da mi-slijo Japonci tamkaj na novo ofen-zivo.

NAJCENEJE IN NAJHITREJE

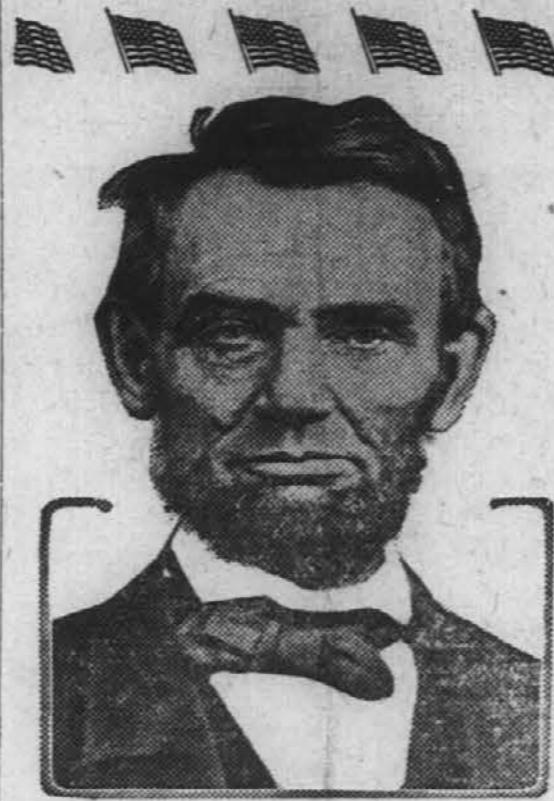
— pošiljamo denar v Jugosla-vijo.

— do cenah istega dne,
— ko nam denar prinesete.

Vsa pisma naslavljajte na:

EDINOST,

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

ABRAHAM LINCOLN.

Jutri bomo obhajali spomin nje-govega rojstva.

WILSON BO 1924 ZOPET KANDIDAT.

Senator Lewis prerokuje, da bo-do demokrati I. 1924 zopet postavili Wilsona kot kandidata za predsed-nika, ker se bo republikanska stranka med tem časom izjavila za kori-sti splošne internacionale politike, ki jo zastopa Wilson. Senator pravi, da bo prišlo prav tako, kakor je bilo svoj čas pod Clevelandom: I. 1888 je bil poražen od republikanske Harrisonove administracije in je bil I. 1892 zopet postavljen kot kandi-dat za prezidenta od demokratske stranke ter je bil v resnici tudi iz-voljen.

ŠOLA ZA ČASNİKARJE V CHICAGO.

V zvezi z Northwestern University, 110 dijakov.

Včeraj je bila otvorjena v Chica-go, Ill., ta za ameriško časopisje pre-potrebna šola. Študij bo razdeljen na štiri leta. Začasno sta odprta samo dva razreda: eden za izobraže-nje poročevalcev, drugi pa za pisav-ce uvodnih člankov.

Kdor hoče biti dober časnkar, mora imeti pred vsem jasen razum, do-ber nos za novice, zmožnost, da jih na najbolj primeren način popiše, in neko splošno izobrazbo.

Časniki poklic je zelo koris-ten in silno zanimiv. Brez proste-za, nevstratenega in zanesljivega ča-sopisja je demokratična država sploh nemogoča.

POLITIČNO STANJE V JUGO-SLAVIJI.

Izvirno poročilo za Edinost. (Nadaljevanje zadnje številke.)

PAŠIČ IN NJEGOVA VLADA.

II.

Po božičnem sestanku konstituante.

Izid volitev je jasno pokazal, da delo v ustavotvorni skupščini ne bo moglo iti od rok, kakor bi bilo že-leti in kakor zahteva dobrobit države. Centralistične stranke so iz-sle iz volitev s tolikimi poslanci, da s svojo znano trmoglavostjo lahko ovirajo ustavo, ki bi odgovarjala se-danjim potrebam troimenega naro-da. Opozicija je pa tudi toliko moč-na, da ne bo mogel centralizem kar tako pod roko uveljaviti svoje volje in spraviti s tem razruvane notranje državne razmere na rob propada.— Posledica tega je, da je začelo posta-jati politično življenje v Belgradu suhoporno in dolgočasno. Upi, ki so ob dnevu volitev napolnjevali srca vseh zavednih Jugoslovjanov, se niso uresničili, ker je premalo novih mož, da bi mogli dati naši notranji politiki novo smer in ji vdihniti no-vo življenje. Da so vsega tega kri-vi usodni pogreški sedanje Pašičeve vlade, nam priča srbski list "Repu-blika", ki piše v uvodniku 11. jan-med drugim sledče: "Vlada, ki je imela pogum, da sprejme nasledstvo Milenkove Vesniča, ni vrla iz ustavotvorne skupščine, nego vrla izvenje, ni vrla večine, ampak vrla manjšine, ni vrla, ki predstavlja razpoloženje skupščine, nego vrla, ki predstavlja ideje, ki so protivne idejam velikega dela našega naro-da. V današnji vrladi ne sebe pre-stavitelji hrvačkega dela našega naro-da; v nji ni predstavitev slovenskega dela. Ta vrla je čisto srbskova vlada, sestavljena iz ra-di-kalko-demokratskega politično-trgovskega konzorcija, ki ima nalogo, da vsili narodu ustavo in da s tem poseje seme novih razdorov in ne-sreč. G. Nikola Pašič, ki se je polni dve leti držal ob strani, se je pojaval v tistem trenutku, ko mu je zdelo, da je prišel čas, da uresniči svoje politične cilje. Sledec svoji preživelide ideji o Veliki Srbiji, odstra-nja iz vrlade prave predstavitelje Hrvatske in Slovenije in s starimi zvijačami izključuje iz skupščine hrva-tsko in slovensko večino. Srbski politiki, ki je bila doslej narodna in osvobodilna, vžiga novo obeležje nasilja in imperializma. A dasiravno jim ne bo uspelo, da bi na raz-valinah narodnega edinstva zgradili

(Dalje na 2. strani.)

IZ KATOLISKEGA SVETA.

ZAČETEK KULTURNEGA BOJA V JUGOSLAVIJI.

Boj proti katoliški Cerkvi in ka-toliški veri se je pričel v Jugoslaviji z vso silo izvajati.

"Narodna Politika" poroča: "Pri-bičevičeva uporaba srbskega šolskega zakona, posebno glede verouauka na osnovnih šolah, se je začela v Vojvodini strogo izvrševati. Misli-ji smo, da pojde ta grenki kelih mi-no nas, ker daje pogodbu, ki jo je bila sklenila Srbija s sv. stolico, ka-toliškim škofom pravico, da sami i-menujejo veroučitelje na osnovnih šolah, bodisi že laike ali duhovni-ke, ki so v vsakem slučaju odgo-vorni cerkvenim oblastem. Toda Pribičevič se na to ne ozira. On dela vse na svojo roko — mimo parlamenta. Izvija krščansko ljudstvo in drvi po krivih potih v pogubo. V Vojvodini dejansko mečajo duhov-nike iz šol proti vsakemu pravu in volji naroda".

Pribičevič pripravlja tudi za Slo-venijo protikatoliške naredbe. Čaka le še, da svobodomiselnih časopisov dovolj prekvajajo naše ljudstvo z brezverstvom in sovraštvom do Cer-kve in tako zmanjšajo odporo silo našega naroda.

Naše delo: poglobitev katoliških organizacij, verskih in izobraževal-nih, neumoren boj proti najstru-nejši duševni kugi, svobodomiselnemu časopisu ter apostolsko delo za katoliški tisk.

DELO CERVENEGA POGLAVARJA.

Kako se papež Benedikt XV. trudi, da bi zavladale po katoliškem svetu urejene razmere, kako se priza-deva, da bi rešil, kar se rešiti da, iz-pričuje enciklika preteklega leta. V encikliki "Pacem Dei munus pul-cherrimum" kliče papež narode k, spravi. V pismu do škofa v Bergamo in do episkopata v Veneciji raz-pravlja o socialnem vprašanju. O-krožnica "Motu proprio" naznanja praznovanje 50 letnice v proslavo delavskega začetnika sv. Jožefa, ki je bil pred polstoletjem proglašen za variha sv. katoliške Cerkve. Zdi se pa, da vsa ta pisma poglavarja cer-venega v delavskem časopisu ni-ko bila dovolj in uspešno izrabljena in vpoštovana. In vendar se iskre v njih biseri katoliške ljubez-nivosti do delavstva. Tudi v diplo-matskem oziru je razvijal sv. Oče zivahnio delavnost v l. 1920. Ustanovljena je bila nunciatura v Nem-ciji, na srbskem in rumunskem dvo-ru, v Budimpešti, kjer so papeževa-zastopnika sijajno sprejeli. Južnoameriška zastopstva pri Vatikanu so dobila znak poslanosti; izredni poslaniki Anglije in Holandske so povišani v redne. V Švici (Bern) je ustanovljena nunciatura. Francija stopa zopet v vrste držav z dipolmatiskim zastopstvom v Vatika-nu. — Kot zdravilo zoper petero ran, iz katerih krvari sedanje člo-veštvu (medsebojno sovraštvu, za-metavanje avtoritet, lepljenje po uživanju, delomržnost, pozaba konč-nega cilja) nasvetuje papež — pos-set delavnice v Nazaretu, da bi se vsi navzeli ljubezni do dela. Glavno zdravilo pa je v tem, da se člo-veštvu povrne k luči sv. evangelijsa.

Japonski prestolonaslednik bo, kakor poročajo iz Tokio, dne 3. mar-ca odpotoval v Anglijo.

**Prejeli smo knjige
DRUŽBE SV. MOHORJA
za leto
1921.**
**Kdor jih želi prejeti, naj se ta-koj zglaši, dokler jih je še
kaj v zalogi.**
CENA \$2.20.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 2nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 2nd St., CHICAGO, ILL

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Abraham Lincoln.

Dne 12. februarja praznujemo spomin rojstva enega največjih Amerikancev, da, enega največjih mož v svetovni zgodovini sploh, slavnega Abrahama Lincoln. Zato je naša dolžnost, da nekoliko spregovorimo o njem.

Abraham Lincoln je bil rojen kakor že omenjeno, dne 12. februarja 1809 na neki farmi zapadno od mesta Hodgenville, Ky. Pokazal nam je, kaj zamore Amerikanec, ki zaupa na svojo moč. Iz preprostega kmečkega dečka je postal predsednik Združenih držav. V času, ko so bile Združene države v največji nevarnosti, ko so se južne države hotele ločiti od severnih, v tistem kritičnem času je bil izvoljen na predsedniško mesto Abraham Lincoln, ki je imel zadosti energije in jeklene volje, da je razburkane razmere urebil, rešil državno edinstvo in je, kar je ena največjih njegovih zasluga, zadal sijerti udarec suženjstvu, ki je kmalu po njegovi smrti popolnoma prenehalo. S svojim ravnanjem pa si je napolnil mnogo sovražnikov in dne 14. aprila 1865 je padel zadet od morilceve roke. To se je zgodilo v Washingtonu. Tako je končal mož, ki je vse storil in vse žrtvoval v prid svojih sodržavljanov in v prid človeškega rodu sploh. Pesnik Walt Whitman je dal narodnemu žalovanju ob Lincolnovi smrti izraz v svoji nedosegljivi pesmi "Song on Lincoln's Dead".

"When lilacs last in the dooryard bloom'd,
And the great star early droop'd in the western sky in the night
I mourn and yet shall mourn with ever-returning spring,
Ever returning spring, trinity sure to me you bring:
Lilacs blooming perennial and drooping star in the west
And thought of him I love".

Lincoln ni bil bogat in tudi ne bog ve kako učen in izobražen mož. V svojem življenju ni imel prilike, da bi bil veliko čital. Toda tisto malo, kar je čital, si je vtisnil globoko v srce. Veste li, katere knjige so bile to? — Sveto pismo in Shakespeare.

Bil je globoko veren mož, klen značaj. Kot predsednik se je zavedal, kako važna služba mu je izročena in kolika odgovornost mu je s tem naložena pred bogom in pred ljudmi. Bil je v resnici vzor dobrega državnika. Ko so ga dne 4. marca 1861 izvolili za predsednika, se ni vstrasil neizmernih težav in naporov temveč je z vso odločnostjo nastopil pot, ki se mu je zdela prava. Tisti dan, ko je izdal svojo uvodno emancipacijsko proklamacijo, najvažnejši akt 19. stoletja, je zapisal v svoj dnevnik sledče besede: "I promised my God I would do it".

Te besede nam pričajo, da je zajemal vso svojo moč iz svete vere. Zato ni prav nič čudnega, da ga nikt odvrnilo od začrtane poti niti zasmehovanje in nasprotovanje od strani sovražnikov, niti izguba lastnih prialjeljev.

Kolike težave je imel Lincoln pri svojem prizadevanju, da bi odpravil sužnost. To njegovo stremljene so nasprotniki izvrstno izrabljali in hujškali veleposestnike proti njemu. Vsak drug bi bil odnehal. Lincoln pa je stal kakor hrast na svojem mestu in zmagal je. Res je da on ni mogel še popolnoma odpraviti suženjstva, vendar je pa dosegel toliko, da je bila še tisti leta ko je padel od morilceve roke, med temeljne državne zakone sprejeta določba, po kateri so bili sužnji povsod oproščeni.

Takih mož, kakor je bil Lincoln, bi potrebovali v sedanjem času posebno naši rojaki v Jugoslaviji. Ali pa smemo upati, da se bo sedaj, ko se čimdalje bolj zmetuje in omalovažuje vera, res našel med njimi državnik tako trdnih načel, prežet od stremjenja, da bi vse žrtvoval za svoje ljudstvo, kakor je bil Amerikanec Abraham Lincoln?

Sicer pa ne glejmo samo na voditelje, temveč tudi sami sebe!

Ne moremo biti vsi predsedniki Združenih držav, lahko pa posnemo slavnega Lincolnja v tem, da si prizadevamo živeti po principih rimske kat. vere in da vzgojimo sami sebe v lepe značaje. Tako bomo vsak na svojem mestu največ koristili drugim in samim sebi.

IZ SLOVENSKIH NASELBIN

Srčen pozdrav vsem, ki berejo Edinost!

M. B.

Chicago, Ill.—Mr. Anton Duller sin našega dobrega rojaka Mr. Alojzija Dullera, je zbolel in je v bolnišnici, kjer je bil operiran. Zdravje se mu hitro vrača.

Rev. Veselko Kovač O. F. M. je odšel proti Kitajski in se bo te dni ukrcal v San Francisco na ladijo. Želimo mu srečno pot! Pater misjonar je obiskal vse slovenske naselbine, ki so ga vse z veseljem sprejeli.

Moving Picture Show bomo imeli v naši cerkveni dvorani v soboto večer 19. in v nedeljo 20. februarja. Kazale se bodo jako zanimive slike. Vse farane že sedaj opozarjam na to predstavo.

Na pustni tork se je ponesrečil Mr. Jack Turšič. Ko je izstopil iz cestne železnice, ga je zgrabil avto-

mobil, ki je z največjo naglico vozil tak zadaj za železnico, ga vzdignil v zrak in ga vrgel daleč proč. Mr. Turšič je dobil težke poškodbe na glavi, ki pa k sreči niso nevarne. Istega dne se je ponesrečil tudi njegov brat Math Turšič. V tovarni mu je žaga ujela roko in mu odrezala prst.

So. Chicago, Ill. — Umrl je Mr. Anton Zupanc v starosti 43 let. Bil je več kakor eno leto bolan na vdovici. V Ameriki zapušča enega brata. N. v m. p.!

Poročila sta se Mr. Jožef Rumatz in Miss Mary Mauer. — Bilo srečno!

ROJAKOM V AMBRIDGE, PA.

naznanjam, da bo v Ambridge, Pa., cerkvi svetega Zveličarja (v slovaški cerkvi), kjer je župnik Rev. Ignacij Herkel, sveti misijon od 13. do 20. marca, ki ga bo vodil Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M. in sicer bo polovico tedna v slovenščini in polovico tedna v slovaščini. Vse rojake že sedaj opozarjam na to priliko, ko bodo lahko opravili svojo velikonočno dolžnost in se duhovno prenovili.

ROJAKOM V CANONSBURGU PENN.

naznanjam, da bo dne 11. in 12. marca, to je v petek večer in v sobotu zjutraj in v soboto večer slovenski duhovnik v cerkvi svetega Patrika, tam, kjer je župnik Rev. T. Znacharski. Tudi to naselbino bo obiskal Rev. Kazimir Zakrajšek. V petek večer bo pobožnost za Slovence, kjer se bo vse drugo oznanilo.

Slovenski Frančiškani,

Chicago, Ill.

POLITIČNO STANJE JUGO-SLAVIJE.

(Nadaljevanje 1. strani.)

Veliko Srbijo, bo vendar to njihovo delo v našem narodnem organizmu zapustilo globoke posledice in bo naša tri plemena duševno za vedno oddaljilo in razcepilo".

Na kakšen način mislita Pašić in njegova vlada izpeljati ta svoj načrt nam lepo pojasnjuje delovanje pod zaščito te vlade ustanovljene "narodne garde" v Vojvodini in Bosni. O zadnji deželi primaša "Slovenec" sledi poročilo: "Listi so nedavno potocali, da so se v tuzlanskem okraju orožniki spopadli s komunističnimi kmeti, pri tem da je bilo več ljudi ustreljenih. Kdo bi si mislil, da je to gola laž, ki se je razširila potom uradnega časnikarskega urada? Zdaj nam hravski listi odkrivajo celo zadevo, ki je v globoko sramoto naši državi.

V Tuzli je okrožni predstojnik neki Grudič, ki neusmiljeno preganja katoličane in muslimane. Mož je bil na Krfu za policajo, vzdruževal tam pet beznic, zdaj pa je največji politični uradnik v Tuzli, dasi ga je neki srbski minister sam označil kot "največjo smet". Grudic je osnoval "narodno gardo", prave arHITE, ki nadomeščajo policijo in orožnike, in izvršujejo na njegovo povelje areste. Sam zaslišuje aretrance, jih lastnorocno klofta, potem pa prepusta arditom, ki jih neusmiljeno obdelujejo.

Na dan katoliškega Božiča, torej pet dni preden je izšla vladna izjemna naredba proti komunistom, je Grudič dal v Tuzli vreči iz sta-

novanja nekoliko slovenskih rodbin. Ubogi ljudje so šli na selo in se tam nastanili pri kmetih. Grudič se je nato tako razsrdil, da je poslal orožnike, da te ljudi iz sel evakuirajo! Kdor ve, kako bosanski kmet spoštuje gostoljubnost, se ne bo čudil, da so se kmetje orožnikom uprli, v sled česar je prišlo do streljanja in je bilo nekoliko ljudi ubitih.

Najbolj pa so se odlikovali Grudicevi ardit, ki so v zaporih kmete tako obdelovali s puškinimi kopiti in bajonetni, da jih je pet umrlo, dve pa so iztaknjene oči; veliko jih odpeljali v bolnico.

Te grozote pa opisuje vladni časopisni urad tako kakor da bi se bila v tuzlanskem okraju odkrila komunistična zarota in — mirna Bosna. Pa to ni od danes; strahovlada se je v Bosni ustalila, odkar se je dejela priklopila državi. To se goodi v deželi, ki je s 200.000 glasovi proti 10.000 izbrala proticentralistično muslimansko večino". — Poleg te strahovlade je izdal Pribičević ferman, da se srbski šolski zakon raztegne na vso kraljevino in da se morajo zapreti vse zasebne javne šole. Da bodo s tem, ako se ta nalog Pribičevičevega ministerstva prosvetne udejstvi, udarjeni samo katoličani, je jasno. Po srbskem šolskem zakoniku bi v naših šolah prevezli pouk v krščanskem nauku učitelji, duhovniku bi bil vstop v šolo onemogočen; vse šole, ki jih s tako vmeno in s tako lepimi uspehi vodijo razne katoliške redovne ustanove, bi prišle v roke svobodomenselnega učiteljstva. Čisto po receptu framazonov!

V takem položaju se je setala konstituanta po praznikih in nič čudnega ni, da so zjiale vrzeli na pristorih, kjer bi morali sedeti od naroda izvoljeni zastopniki, ki nočejo prevzeti soodgovornosti za to delo-vlade. To čudno kakor pred nevihto mirno politično življenje v Belgradu je nekoliko razburil dopis Stojana Protiča na predsednika ustavotvorne skupščine, ki v njem naznana, da odlaga svoj mandat. Ta korak spretnega državnika pa nikar ne pomenja, da se je odpovedal političnemu delovanju, ampak iz tega koraka se more sklepati, da ima mož v glavi velike načrte. Kdor pozna njegovo doslednost in energijo ve, da bo Protič izpeljal svoj načrt, ali pa da bo v boju podlegel, ker odnehal ne bo. Kakor vse kaže, bo Protič kmalo prišel na površje. Vlada samā se je začela pogajati z načelniki klubov, da bi našla izhod iz zagate, ki jo je v njo spravil Pribičević s svojimi sodrugi in si zasigurala potrebno večino. Za predsednika klubu radikalne stranke je zopet izvoljen Protič, ki tudi ni hotel priseči, kakor ni prisegel Jugoslovanski klub in skoraj vsa opozicija. Vse to kaže da se utegne politični položaj za demokrate vendar druge zasukati, kakor so pričakovali.

(Konec.)

Moški je vedno toliko star kakor se počuti, ženska pa toliko kot sama pravi. — Ne verjamete?!

ZARADI MAMONA.

Gališki jud Izidor Krumholz je v Ameriki ukradel 50.000 dolarjev ali 35 milijonov krov in s tem denarjem pobegnil na Dunaj, kjer se je skril pri svojih sorodnikih Filipu in Hermanni Millet. Policija ga je zasledovala. Da ji zmedeo sled, so Milletovi javili policiji, da se je oglasila pri njih policijska komisija, ki je odnesla s seboj kaseto, ki jo je bil prinesel s seboj Krumholz. Policija naj bi bila sedaj zasledovala napačno "policijsko komisijo". — Krumholz in Milletovi pa bi si lahko oddahnili. Toda eden sorodnikov je policiji izdal zvijačo, nakar so policijski uradniki še ponosno prišli k Milletovim in začeli preiskavo. Millet in žena sta krivdo po daljšem trajenju priznala, nakar jima je bila napovedana arretacija. V tem, ko se je mož oblačil, je prosila žena, da se sme iti preobleč v sosednjo sobo. Dovolili so jí. A ona je poletela k obnu in se vrgla iz četrtega nadstropja na ulico, kjer je bležala mrtva.

POLICIJA V ŠANGAJU IN MODA.

Načelnik policije v Šangaju je izdal oster razglas zoper nove ženske mode, ki se širijo tudi v "nebeskem kraljestvu". Z resnimi opomini svarej Kitajke, naj ne širijo v kraljestvu Konfucijevem teh evropskih "nesramnosti". Razglas se glasi: — "Ženski krilo se je v najnovejšem času čestokrat preveč krajšalo, tako da se vidijo gležni in rame. Ta krilo so narejena po tuji modi ter spačijo žensko, ki je potem bolj podobna tujki kakor pa Kitajki Ženske s takšnimi krili so še toliko nesramne, da se kažejo v njem na javnih ulicah. Vse ženske, katere bomo založili v taki obleki, bodo ostro kaznovane".

Mi bi prav radi neka dostavili, pa nas izkušnje uči, da ni varno.

KJE JE MOJ BRAT

Jožef Stalzar, doma iz Naklega, št. 16, fara Černomelj? Prej je vedno najraje bival okoli Virginije, Minn. Od nekega rojaka sem slišal, da je v zadnjem času umrl nekje v Pensilvaniji. Ako je komu kaj znano o njem, naj mi blagovoli nannaniti. Silno rad bi kaj več zvedel o njem, ker odpotujem v kratkem v starji kraj.

Steve Stalcer, P. O., Greaney St. Louis Co., Minnesota.

KJE JE MOJ SIN

Jakob Butala, doma iz Rodin št. 11, fara Černomelj? Pred šestimi leti je bival v Sheboyganu, Wis., potem pa je odpotoval v Montano in zdaj nič ne vem, kje je. Komur izmed rojakov je kaj znano o njem, naj mi blagovoli nannaniti. Sam zaslišuje aretrance, jih lastnorocno klofta, potem pa prepusta arditom, ki jih neusmiljeno obdelujejo.

Moški je vedno toliko star kakor se počuti, ženska pa toliko kot sama pravi. — Ne verjamete?!

Steve Stalcer, P. O., Greaney St. Louis Co., Minnesota.

**Mi pošiljamo denar
na vse kraje**

JUGOSLAVIJE, Slovenije, Hrvatske in Srbije.

Vse pošiljatve garantira

AMERICAN STATE BANK

1825—1827 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.

J. F. STEPINA.
predsednik;

A. J. KRASA,
tajnik.

Novice iz Jugoslavije.

KAKO JE NA KOROŠKEM.

Rev. Smoley je prejel pismo od koroškega župnika-beguna, mudečega se v Jugoslaviji; pismo kaže nemško "kulturo" in sploh razmere po Koroškem. Glasi se:

"... Seve me Koroško zelo skrbi — pa kaj hočem? Naši zavedni Korošci so za trdno prepričani, da bode po Veliki Noči vsaj do Drave vse naše! Opirajo svoje upne na dejstvo, da Pariz plebiscita še ni odrbil, in da je naša vlada naznana ugovor, ki ga pa dosedaj še ni vložila (!!!) — Kakor sem včeraj v Ljubljani izvedel, se menda neki posveti res vrše — pa kdo naj po takih porazih še upa?

Župnik Kukačka je iz Šmarjetne v Rožu moral oditi v Kotmarovas, od tam so ga čez par dni nagnali na Radiše; od tam bo moral zopet oditi, ker ne dobi hrane. Le malo slovenskih župnikov je še ostalo, a še na te hudo pritiskajo. Jaz sem zamenjal svojo župnijo za Mohliče in je zadava baje že rešena — v rokah pa še nimam ničesar. — V Št. Jakobu v Rožu so še šolske sestre — ni pa še odločeno, ali slovenska šola ostane, ali bo spojena z nemško.

Pribeskemu dekanu so črez noč navozili kup gnoja pred vrata, da v nedeljo zjutraj nì mogel iz župnišča — navrh so mu pa uprizorili "Katzenmusik"; seveda je bila to "inteligencia" — in nemški žandarski stražmošter, ki je po preteklu dveh ur rekel množici: "Jetzt ist genug". — V Grabštajnu imajo že nemškega kaplana — v Velikovec pride nemški dekan Atzelhuber iz

Beljaka; župnik Treiber iz Št. Ruperta pri Velikovcu se je dolgo držal, konečno pa jo je popihal v Mariabor.

Tako je sedaj na Koroškem! . . .

Divjaštvo. — Ni še dolgo kar so dosle; neznani storilci popoloma opustošili pokopališče pri podružnični cerkvi Libergi in Litiji. Prevrnili so vse kamenite spomenike, železne pa polomili; nepoškodovani so ostali samo tisti, kateri so bili vzidani v zidno ograjo, deloma v cerkveni zid, a tudi iz nekaterih teh so izbili kamenite križe. Enako so ravno isto noč pridrli tudi na litijsko pokopališče, kjer so podrl krog 20 najlepših težkih kamnitih spomenikov. To je sad svobodomisljnega časopisa, katerega tudi v naši fari ne manjka, in sad izprijenih hujškačev, kateri hujškajo proti veri, proti duhovnikom in proti vsemu, kar spominja na svj. vero.

Tatice na begu z avto. — Minule dni je pri mesarju Antonu Zrncu v Zagrebu zaposlena 30 letna dekla Danica Franković s ponarejenim ključem odprla blagajno in ukradla 60.000 K in za 30.000 K zlatnine. Frankovićeva je s svojo sokrivko Marijo Fridel pobegnila v avtomobilu iz Zagreba v Novo mesto ter sta plačali omenjeni za to peklenko vožnjo 3000 kron. V Novem mestu sta prenočili v neki gostilni in se drugi dan odpeljali z vlakom v Ljubljano. Da bi se vseh grehov očistili, sta šli najprvo v kopališče in potem k obedu v prvovrstno restavracijo. Sedaj pa hajd v trgovine! Nakupili sta si

blaga in perila za 30.000 kron in dve ročni košari, v kateri sta dali vse te reči ter jih shranili pri nekem trgovcu na Sv. Petra cesti. Po tem napornem delu se je bilo treba okrepati; posetili sta restavracijo. Fridel, ki je bila bolj zvita kot Frankovićeva, je odšla pod pretvezo, da si poišče stanovanje, kamor ne bo prisla policija. Podala se je k trgovcu, vzela obe košari iz pobegnila z vlačkom proti Zagrebu. Ker se Fridel 3 ure ni vrnila, je šla Frankovićeva po košaro, a je zvedela, da jo je njen sokrivka popihala. Frankovićeva je prenočila v nekem hotelu in bila dne 5. t. m. aretirana. Policija je našla pri Frankovićevi 8271 K, zlasti moško verižico, tula uro, črno šerpo in nov dežni plič. Frankovićeva je policija izročila deželnemu sodišču.

Malopriden oče. — Zagrebški listi poročajo, da je tamošnja policija 13. jan. prijela na ulici 12letnega dečka, ki je govoril samo slovensko. Deček je pripovedoval, da je njegov oče odšel iz domače vasi z neko žensko, njega pa je pognal po svetu.

NA PROSTEM.

Prodam ali zamenjam krasno hišo s šestimi sobami bungelow v lepem kraju blizu Chicago. K hiši spadajo aker dobre zemlje, hlev za tri glave živine, drugi hlev za 150 kokoši in kolarnica za avtomobil. Vse v najlepšem stanju. Lepa prilika za pravega človeka. Za pojasnila in drugo pišite na naslov: "Na prostem", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Vaša zadnja ura!

ROJAKAM širom Amerike naznanjava, da sedaj prihajajo zadnji dnevi za vse one ki žele dobiti svoje sorodnike, prijatelje in svojce k sebi v Ameriko. V kratkem bo stopil v veljavo novi zakon, kateri bo zagradil dostop tujcev v Ameriko.

ZATO KDOR ima svoje ljudi v Stari domovini in bi jih rad dobil k sebi v Ameriko, naj se nemudoma obrne na naju doli podpisana, da Vam preskrbimo potrebne listine, s katerimi bodo Vaši sorodniki mogli v Ameriko.

POMNITE pa tudi, da Vam bomo midva naredila take liste ne najceneje izmed vseh.

Zato obrnite se na nas in prihranite si svoj denar! Pisma naslavljajte vedno na:

JERIČ & ŽELEZNIKAR,
(Slovenska notarja.)

1849 W. 22nd ST.,

CHICAGO, ILL.

Prepičajte se!

Da mi resnično izdelujejo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534

"EDINOST"

Kot svoje ime je navedel deček Alojzij Zbemšek, drugega ni vedel povediti. Ker ima kožno bolez, so ga oddali v bolnišnico, oblast pa preiskuje, kam je pristojen.

bilnega ladijskega prostora zelo zmanjšali. Prevoz ene tone moke postavljen v Trst stane 0.16 dolarjev ali okroglo 2 K za kilogram. V trgovskih krogih se smatra, da bi ameriška živila mogla konkurirati jugoslovanskemu izvozu, ako bi padel kurz dolarja.

V Nicaragi, na severovzhodnem obrežju Nicaraguškega jezera so odkrili velikanske petrolejske vrelce.

Če ste varčni pri eni stvari zakaj niste pri drugi?

Slovencem v Chicagi naznanjam, da izvršujem vsa čevljarska dela najboljše in najhitrejše. Sedaj ko je neznosna draginja, si veliko prihranite, če daste svoje čevlje popraviti. Zalegli Vam bodo kot novi, poleg tega pa ostane Vam v žepu nekaj dolarjev. Moje delo je izvršeno z najboljšimi stroji in je nadvse trpežno. — Poskusite in prepičajte se sami!

Prodajam tudi trakove za čevlje, kakor tudi razne kreme za čiščenje čevljev.

Za vse se Vam priporočam
J. ADAMS,
1845 W. 22nd St., Chicago.

Znižani transportni stroški za ameriška živila. — Transportni stroški iz Amerike v Evropo so se radi o-

Slavnemu občinstvu priporočam, svojo dobro trgovino s železnarijo. V zalogi imam najboljše peči, katere se greje z oljem, plinom in tudi take za premog. V zalogni imam tudi raznovrstno orodje za vse rokodelske stroke. — Kadar potrebujete kaj takega, pridite k meni in boste najboljše postreženi.

F. M. NILLES,
1842 W. 22nd St., Chicago,

Prva in edina Slovenska Banka

V AMERIKI

Kaj boste poslali svojcem v staru kraj

ZA PIRUHE?

Najbolj jih boste razveselili z denarjem. Pošljite jim potom SLOVENSKE BANKE

*The
North American
Banking & Savings
Company*

St. Clair Ave. and E. 62nd St.

CLEVELAND, OHIO.

Mi vam nudimo:

- Sigurnost:** Naše premoženje danes znaša nad en milijon dolarjev. Z vsem tem premoženjem vam jamčimo za vsako posiljatev.
- Točnost:** Naše čekovne pošiljatve so izplačane v Ljubljani v 13 do 15 dnevih, poštne pošiljatve v 18 do 23 dnevih. Taka točnost nam je omogočena radi izvrstnih zvez, ki jih imamo v Ljubljani.
- Dobra postrežba.** Pri nas lahko pošljete denar vsak čas o bančnih uradnih urah, naš urad v ozadju banke na E. 62nd St. odprt celo soboto popoldne in vsak večer od 6—8. ure.
- Naše cene so vedno nižje kakor kje drugje.**

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.
(Dalje.)

III.

Tako je prišel Kocjanov Janez iz Medgorja na Fužine o pravem času, ravno takrat, ko je najemala tvornica zaradi obilnih naročil novih delavcev. Ravnatelj je sicer menil, da bi mu bil izučen rokodelec ljubiši, vendar ni zavrnil Janeza, ki mu je nekako neodločen molil poselsko knjižico. Opominjal ga je, kako se mora pokoriti vsakemu nadzornikovemu ukazu, kako se držati tvorniškega reda, če noče, da ga zadene kazneni, da se mu utrga plača, da se odpusti iz službe. Janez je prikimal in šel. Ko pa je stopil iz pisarne, ga je zajela, obrnila in potegnila s seboj množica delavcev, ki so hiteli iz tvornice, oblačili si gredoč suknje, prižigali pipe in nepričazno gledali fanta, ki je zašel mednje, dasi njih vrste. Slišal je priponnje, da naj bi kmetje rajši pridne obdelovali svojo zemljo, da ne bi bila živila tako draga, ne pa hodili v tvornice zgage in konkurenco delat. Janez se je preril in stopil v kraj. Od druge strani so pričebljale delavke, si zavezovale rute, pletle pričete nogavice in se zunaj dvorišča razprševale na vse strani ali pa se skakovale z delavci, svojimi soprogami ali brati ali znanci.

Janez bi bil rad nagovoril kakšnega človeka in ga vprašal, kje da bi dobil stanovanje; toda ni si prav upal, ker je videl same nepričazne obaze. Oziral se je neodločen na desno in levo in premišljeval, kam naj se obrne, ko ga dojdje prileten delavec. Janez ga pozdravi nekako boječe in nezaupljivo; ker pa je odzdrivil mož pričazno in iskreno, se mu pridruži Janez in mu začne razkladati svoje težave.

"Jaz sem livar Jemec", je dejal mož, ki je bil zbudil s svojim odkritim, od ognja in saj zatemnelim obrazom v Janezovem srcu zopet zaupljivo samo-zavest, "livar v tvornici. Eno posteljo imam še v hiši. Če ti je prav, idi z menoj pogledat."

Moj sin Jože je ključavničar v tvornici in Draga, moja hči, tudi delavka, tako da služimo trije, dokler nam Bog ljubo zdravje da. Žena pa go spodinji. Odkod pa si ti?"

Janez je pripovedoval, da hoče nekoliko poizkusiti, kako da se dela po svetu, in videti, če je tvorniško delo res tako težko in če bi se dalo kaj več prislužiti v tvornici nego na kmetih. Tako sta prišla po blatni stezi do preproste hišice, ki jo je obdajal od dveh strani par korakov širok zelinik in na spodnji strani vrteček.

Livar je peljal fanta v hišo in mu pokazal spalnico z dvema posteljama; ena je za sina Jožeta in drugo dobi on, če hoče. Janez je prikimal in odložil prtljago.

Oh, kako je bilo vse tesno!

Toda kaj je hotel! Drugje moraše zatorej ni; in' tukaj mu je ugajal vsaj gospodar.

"Kje pa je Jože?" je vprašal mož veži drobno ženico.

"Umiva se", je dejala ona in mu vzela suknjo, da bi jo iztrkala na vrtu.

"Kje pa Dragica?"

"Preoblači se".

"Mladi svet", je pokimal livar Janezu. "Kadar prideta iz tvornice, se fant umiva kakor dimnikar, dekle pa preoblači kakor za nedeljo. Čemu? Ali kazi delavca obleka, ki si jo je umazal pri delu?"

"Ej, Filip", je dejala žena, "dokler je voda poceni, tudi snaga ni draga".

"Vidiš, tako je", se je nasmehnil Jemec Janezu in hvalil zaupno svoja otroka, kako da sta pridna in varčna, kako jima odtegne on vsak teden nekaj zaslžka, ki se naloži na obresti za hude čase in stara leta. "Kdo se pa more zanesti na svoje zdravje in kdo ve, kaj vse nas čaka!"

**DR. OHLENDORFOVA
ZDRAVILA**
so izvrstna proti
KAŠLJU,
UJEDANJU,
ŽELODČNIM BOLEZNIM
IN REVMITIZMU.
Steklenica stane 75c.
1924 BLUE ISLAND AVE.

BENJ. BASKERVILLE, D.D.S. Zobozdravnik

Se priporoča vsem Jugoslovanom.

Njegov urad je na:
2209 West 22nd Street (blizu Leavitt ulice.)

Phone: Canal 5426.

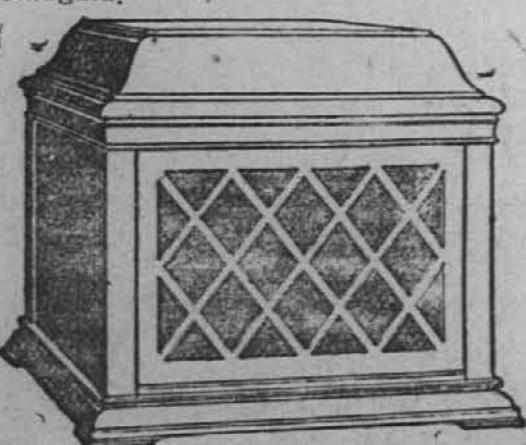
RESNICA JE KAR TRDIMO.

V zalogi imamo najfinje Edisonove gramofone.

Prodajamo raznovrstno zlatnino. Kar prodamo za zlato, ostane zlato.

Popravljamo vsakovrstne žepne in stenske ure.

Prodajamo tudi raznovrstna očala. Ce ne vidite dobro ali če Vas radi utrujeni živcev boli glava, pridite k nam in mi Vam bomo dali očala ki Vam bojo pomagala.

PETER A. MILLER,

Expert Optician—Full Line of Jewelry—Watch Repairing.
Satisfaction Guaranteed.

2128 W. 22nd Str. Chicago, Ill.
PHONE: CANAL 5838.

"AKO STE BOLNI."

Ako trpite na trganju po ramah, križu in nogah, če Vas trga po vratu ali po glavi, pa naj si bo že od prehlajenja, ali drugače, ter če Vas zdravniki ne morejo ozdraviti te bolezni, tedaj pridite k meni.

JAZ SEM IZNAŠEL

zdravilo ki vam bo pomagalo če tudi zdravniki niso bili v stanu Vam pomagati.

VEM ZA ZDRAVI-
lo ki ozdravi vnetje grla (Tonsilitis), brez da bi morali na kake operacije. Poskusite in prepričajte se!

Da ne trpim ponočevanja in pijanje, to ti povem naprej, da se ne boš pritoževal zastran hišnega reda. Če ti ni všeč, si lahko preberes; boljša je prva zamera ko zadaja. Vidiš, tukaj je Jože, bel kakor sneg in rdeč kakor kri".

Janez se je zasmehal, ker Jožetov dobrodušni obraz je bil v resnici rjav kakor usnje.

"I le sezita si v roke, ker sta zdaj tovariša!" je dejala mati in fanta sta si povedala vsak svoje ime in Janez je omenil, da bi tudi Janez ne bil tako rdečih lic, če bi stal dannadan pri primažu, v dimu in sajah.

"Večerja na mizi!" se je začul ženski glas iz sobe.

"Dragica kliče. Pojdiva!" je dejal Jože in peljal tovariša v veliko sobo, kjer se je kadila skleda na pogrenjeni mizi.

Draga je preletela z očmi novega sostanovalca in nekako pomirjena pričela moliti. Potem so sedli, bče za mizo, poleg njega mati in hči, fanta nasproti.

Da je Draga Jožetova sestra, tega bi ne bilo treba praviti Janezu;

SLOV. KAT.

PEVSKO

DRUŠTVO

"LIRA"

Stor. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdić, 1052 E. 62 St. Podpredsednik in predvodja: Matej Holmar 1109 Norwood Rd. Tajnik in zapisnikar: Ignacij Zupančič 1173 Norwood Rd.: Blag. Fr. Matija Šišić, 6515 Edna Ave. olektor: Anton Hlabšček str. Pevske vaje so vsaki torek četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer Se

DRUŠTVO

SV. VIDA

STEV. 25

K. S. K. J.

Ima svojo redno mesečno sejo nako prvo nedeljo v mesecu v Knausov dom, cor. St. Cleir Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920.

Predsednik, Anton Grdić 1053 East 62nd Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Bonita Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Ogrin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in e zavarujejo za posmrtnino \$1000.00 in 250.00 nošje društvo plačuje \$6.00 tenuških bol. potporo.

Naše društvo sprejme tudi otroke, Mladinski oddelek od 1 do 16 leta starosti in e zavarujejo \$100.00: Otroci po 16-etu starosti prestopijo k aktivnim člankom in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000. Plačevanje društvenih ases pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preseči od zdravnika naj kasneje do 15 ine vsakega meseca.

Za vse nadaljnja pojasnila se obrnite na gori imenovane uradnike.

iste poteze je kazal črnasti obraz, samo finejše in milejše; iste rijave oči, samo resnejše in mirnejše, so se bile enkrat toliko zagledale, da jih je ujel Janez za trenutek.

Gоворil je skoraj samo Jože, ki je povpraševal Janeza, če je že videl, kako da se vrliva železo, in obetal, da mu razkaže o priliki vso tvornico, in kazal ponosno, zadovoljnost, da je v službi takšnega podjetja.

"Jaz bom samo nakladal in razkladal vozove", je dejal Janez.

"Polagoma prideš drugam", je dejal oče, "če boš na svojem mestu priden in veden. Na točnost se glede posebno. Če količkaj zamudiš, se ti utrga plača in vsak opomin se ti zapiše sproti".

"Da bi si le kaj prislužil človek!" je menil Janez.

"Zaslužiti je lahko", je dejal o-

če; "prislužiti težje. Če zaslužiš na teden tudi dvesto kron, koliko si prislužiš, če jih porabiš tudi dvesto ali še več? Ne krnjcarja. Če imaš pa kot hlapec na kmetih za celo leto dvesto kron in jih potrošiš samo sto, ostane sto kron prislužka.—Kdor dela, ta pač zasluži; prisluži pa samo tisti, ki je varčen".

"Āmpak kako naj si kdo kaj prihrani", je dejal Janez, "če zasluži komaj toliko, kolikor potrebuje!"

(Dalje prihodnjic.)

STRAŠNA BEDA OTROK V BERLINU.

Kakor poročajo nemški listi, je od 485.000 otrok 23.000 jetičnih, 77.000 drugače bolnih in slabotnih, 120.000 pa oslabljenih vsled nezadostne prehrane.

NAZNANILO IN PRIPROČILO.

—

Našim naročnikom in dobrotnikom kakor tudi vsem rojakom v Clevelandu in državi Ohio nazznamo, da jih bo te dni obiskal Mr. John Jerič.

On je poblaščen pobirati naročino, oglase in sploh vse, kar je zvezni z našimi listi "Ave Maria", "Edinost" in "Glasnik Presv. Srca Jezusovega".

Vsem ga toplo priporočamo in obenem prosimo, da mu gredo rojaci na roke v vseh ozirih.

UPRAVA IN UREDNIŠTVO
AVE MARIJE, EDINOSTI
IN GLASNIKA P. S. J.

—

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKURA je najuspešnejše na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado; kurja očesa in bradavice v 3 dneh popolnoma odstranit; revmatizem v 6 dneh popolnoma ozdraviti, Bruslinskinkura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naturni. Rane, opeklne, potne noge in za druge bolezni imam jako uspešna zdravila; pišite po ceniku, pošljem Vam jih zaston.

KRASEN KOLEDAR in žepno knjižico pošljem vsakom trd zaston, pošljite mi le 5¢ za poštino. V potrebi velja te knjižica vsakemu več kot \$10.00.

JAKOB WAHČIČ

Cleveland, O.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC
6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdaje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

POKLICITE NAS!

Kadar potrebujete Avtomobile za poroke, krstinje, kakor tudi pogrebne sprevode.

V enakih slučajih se uljudno priporočam vsem Slovencem.

ANDREW GLAVACH

1828 West 22nd Street
Chicago, Ill.

"Kadar pokličete na telefon, rabite vedno štev. Canal 5889."

